

De auferibilitate pape

Potuerant et pmissis omnibus velut ex fundamentalibus quibusdam regulis directionibus et signis in via mandatorum dei leges elici pericula riores, ad tollendum scandalam impediencia prosperum iter pacis fidei virtutis ad sedationem scismatum quo ad primum, ad extirpationem errorum quo ad secundum, et ad reformationem morum quo ad tertium, sed neque tempus neque locus sufficiunt, quia tetigerunt insuper multa ex eis prudentes et studiosi sunt in scriptis, quia rursus debent homini leges et constitutiones periculares, magis per mutuum collationem omnium de concilio agitari tractari et diffiniri, iuxta regionum aut partium varietatem. Quia denique decreta et decretales viderentur abundanter sufficere, si per legem vana fieret efficax executio. Alioquin multiplicatio constitutionum homini etiam penalarum quibus plerumque oneratur et aggrauatur quod subleuet aut proficiat, si faciamus tandem in oratione et sine verbis ut dicitur ad Actuum, et dicamus obsecrantes prosperum iter faciat nobis deus salutarium nostrorum. Iter necdum terrene sed spirituale et celeste, iter eternitatis ad deum salutarium nostrorum quod est deus benedictus in secula. Amen.

Libellus de auferibilitate pape ab ecclesia Johannis de gerson

Sancti ecclesie parisiensis.

Uenient autem dies cum auferatur eis spiritus. **Marci. ij.** Circa quod textum per materia nec currente **Quenit.** Si auferibilis sit sponsus ecclesie a filio sui vel ab ea. **Et ponantur hic considerationes, xx.**

Consideratio Prima.

Auferibilis non est spiritus ecclesie, spiritus homo, ab ipsa tota ecclesia lege stante. **Siquidem caput ecclesie spiritus est.** **Ad Epistolam. iij. et Colossios. j. et ij.** **P**uto autem nemo accesserit quod absque capite valeat permanere corpus aliquid vere vel mysticum, scilicet ecclesie corpus mysticum manere spiritusque ad summationem seculi necesse est lege stare, mat. thet. xl. et xxiiij. **N**oc ergo fiet per viuisum influxum capitis in ipsum. **P**ro quod facit parabola quod spiritus se vti comparat discipulos palmaribus. **Q**ui si quis dixerit oppositum dicens ecclesiam in ce-

pisse ab abel iusto secundum **Greg.** quo tempore non dicitur spiritus erat incarnatus. **R**ndet iobes in apocalyp. quod dicit agnui fuisse occasum ab origine mundi per ipsum. **Et acceptum a deo.** **Et non dum corporaliter exhibitum.** quia nec spiritus antiquus erat salus nisi in fide, multum in implicita et generali mediatoris et capitis ecclesie christi tunc futuri, quibus erat necessarium credere scilicet illud symbolum quod deus est et quod est remunerator in se credentium. **R**ursus deducitur quod dictum est ex ipsa additione matrimonialium vultu inter christum sponsum et ecclesiam sponsam sicut **Job.** in apocalyp. ecclesiam sub **T**ypo ciuitatis nonne hierusalem vidit descendere de celo sicut sponsam ornata viro suo. **N**am ad exemplar celestis ecclesie terrena formata est. **Q**uod autem deus coniunctus homo non separet, ita ut lege hanc non possit aut debeat dari libellus repudiij inter sponsum et sponsam coniunctos legitime. **Q**ue autem coniunctio matrimonialis magis legitima quam christi sit ad ecclesiam confederatio? **P**ropterea dicit per **Sec.** **D**esp. **S**abo te mihi in eternum. et per alteram prophetam. **S**i poterit oblivisci mater quod non misereat filio vteri sui/ego tamen tui non obliviscar. **Q**uod de ecclesia sponsa sua **N**am relinquet homo patrem et matrem et adheret uxori sue, sic spiritus ecclesie, cum matrimonium carnale/ideo sumat indissolubilitatem/ quia sacramentum magnum est in christo et ecclesia/ quia est illius matrimonij sacre signum.

Consideratio secunda

Auferibilis est absolute loquendo sponsus ecclesie spiritus homo ab ipsa ecclesia. **N**ec enim minus habet possibile quod spiritus desineret esse homo sicut spontanea voluntate verbum caro factum est, aut quod desineret esse nedum ecclesia ipsa sed omnis generaliter creatura. **P**orro sicut non est absoluta et inauferibilis habitudo cuiuscumque creature ad alteram creaturam, neque tanquam similitudo ad suum finem, neque tanquam effectus ad suam causam, sic non est hoc modo essentialis vel inauferibilis habitudo ecclesie, ad christi humanitatem quam vti que confitemur creaturam. **E**t ita staret absolute spiritum hominem esse et ecclesiam sicut esse, nec tamen ipsam a christo ut homo est, vitales influxus suscipere.

Consideratio. 3.

Aseribilis est sponsus militans ecclie xps a qlibz suoz filioz hic i via. lz n̄ ab oibz collectie q̄ diu pmanebit militans ecclia 7 lege stante sicut deinceps loq̄ pponim⁹. **P**er sp̄cia ep̄ma ps h⁹ distūcti. qm̄ null⁹ e h⁹ viues q̄ nō videat mortē. 7 si hoc nō sufficiat q̄ dicit apls q̄ siue uiuim⁹ siue morimur 7c. aut p̄inde nūq̄ sepamur a xpo. **C**ōstat tñ q̄ fit sepatio p̄ mortē talē q̄ desinit eē q̄s viator 7c ecclia militatē. **C**ōstat p̄terea q̄ q̄ diu manebit h̄ aliq̄s i via. sicut p̄t p̄tice/ ita deficere culpabilē 7 a xpo va vitē vt palmes arid⁹ 7 cōbustioi soli aprus separi. ni si tñ fuerit p̄firmationē quodāmodū possit eē statū. put est viator. **A**ltera ps distūcti sequit̄ ex p̄ma p̄sideratiōe 7 eius deducatione. qm̄ 7 oim̄ collectio nihil aliud est q̄ ecclāstia corpis in dissolubili cōpago. quē admodū dicit solet. totū nihil aliud est quā sue pres simul sumptre. sed hec cōpago mānet in eternū lege stante.

Consideratio quarta

Aseribilis nō est sponsus ecclie xps ab ipa qn̄ influat quotidiē tā p̄ modū meriti 7 imperatiōis vt alij sancti 7 plusq̄ ipi/ quā etiā p̄ modū dignitine 7 de spiratiōis 7 uiuificatiōis p̄ sp̄m̄ sc̄m̄ suū/ fide sp̄m̄. 7 charitatē cū ceteris dotibus infundēdo gratiās. virtū donoz 7 beatitudinū 7 maxie sacramentoz. Itaq̄ sicut nō pmanet corpus aliq̄d vix 7 uiuens nisi habuerit qualitatis dispositōes reddētes cōplexiōnē armoniacā 7 decentē. p̄ manutentiā forme cū corpe organico. fm̄ exigentiā ipsius. ac forme actiuitatis. 7 opationū suaz. cur aliūde venit mors? nō aliter sentiendū est d̄ corpe mystico ecclie. **I**p̄e em̄ sp̄s sc̄m̄ qui est sp̄s xpi. est etiā suo mō forma corporis ecclie xpi. p̄bens ei vitā vnitatē 7 motū. et hec nō pmaneret cessantibus qualitatiuis dispositiōibz p̄nominatis diffusis p̄ totū corpus ecclie 7 p̄ membra varia. p̄ vni cuiq̄ membro donatū est 7 put op⁹ hz ad edificatiōes corpis vniuersi. **T**radit hoc apls clarissime scribens ad **Ephē. iij. Soli**

cite inq̄t 7 uare vnitatē sp̄s in vinculo pacis. vnū corpus 7 vnū s̄c̄m̄. sicut vocate estis in vna spe vocatiōis vestre. **V**nus dominus. vna fides. vnū baptisma. vnus deus 7 pater oim̄. sequit̄. **U**nicuiq̄ aut̄ n̄m̄ data est gr̄a fm̄ mensurā donatiōis xpi. seq̄tur. 7 ip̄e dedit quosdā quidem aplos 7c. **Q**uinetā articuli quatuor p̄ncipales apli cū simboli. fundāt illā p̄sideratiōnē **A**n vs est. **C**redo iam sp̄m̄ sc̄m̄ et uiuificantē. qd̄ uiuificantē nisi sanctā eccliam. sicut p̄tin⁹ additur. 7 vnam sanctā eccliaz catholicā **D**einde sequitur. **S**ac̄toz. hoc est sacramētū cōmunionē. ac deinde remissionē peccatoz intellige p̄sequit̄. 7 vitam eternā.

Consideratio. 4.

Aseribilis nō est ab ecclesia militante sp̄s suus xps hō qui sp̄ influat in eandē eccliam sp̄sam suā p̄ membra varia. grad⁹ hierarchicos/ officioz/ 7 amministrationū 7 dignitatū 7 statū/ ab ip̄o cōstitutoz dū ecclia fundauit primitus 7 edificauit **S**i em̄ pmanebit ecclia vsq̄ ad cōsummationem seculi. pmanebit vt p̄fecta. dei em̄ p̄fecta sunt opa. nō solū inchoatione. sed magis in cōseruatione 7 cōsummatōne. **S**ed nemo dubitauerit quin ablatio vnius mēbri a corpe deformitatē grandē 7 imp̄fectionē inducat. **M**anebit ergo semp ecclia cū suoz integritate 7 p̄fectione mēbroz. **S**cribit de his apls. j. ad **Choz. xij. D**iuisiones inquit gratiaz sunt. idem aut̄ sp̄s. et diuisiones ministratiōnū sunt. idem aut̄ dñs. 7 diuisiones opationū sunt. idem aut̄ de⁹ qui operatur omnia in omnibus. **U**nicuiq̄ aut̄ dat̄ manifestatio sp̄s ad vtilitates. alijs quidē p̄ sp̄m̄ dat̄ sermo sapiētie. alijs aut̄ fm̄ sc̄m̄ eūdem sp̄m̄. alteri fides i corde sp̄m̄/ alijs gratia sanitatū i vno sp̄m̄/ alijs opatio virtutū/ alijs p̄phetia/ alijs discretio sp̄m̄/ alijs genera linguaz. alijs interpretatio sm̄onum. **H**ec aut̄ oia opatur vnus atq̄ idē sp̄s diuidens singulis p̄vult **C**oncludamus ex his pauli verbis q̄ assiduus erit in ecclia xpi ministeratiōnū 7 gr̄arum gratis datay/ quas enumerat et hoc quātum expediat eius decursui 7 edificatiōi. sic erunt sapiētēs sic p̄bete sic di

De auferibilitate pape

secretos spiritū. quibus ex officio hierarchi-
co commissio eis a xpo et spū sancto conueniūt
tales actus. ita ut ab humana quavis au-
toritate nequeat impediri/suspēdi vel phi-
beri/sicut nec status papalis nec aplice vel
pastoralis. fuerūt enim primitus velut in q̄
dā seminario viuifico positi in ecclia p̄ cri-
stū et postmodū crescente ecclia discreto ta-
liū magis innotuit. veluti stipēs vinee se
in folia et flores et ramos explicuerit.

Consideratio sexta.

Auferibilis nō est spōsus ecclēsie
xps ab ecclēsia taliter/quin sem-
per habeat in se viuificū semen.
quo pōt p̄ successiones generati-
onis et generatiōnis sese cōtinuare in corpe
toto et in membris p̄sertim officialibus/si-
militer et in filiis. Traducit ad hoc illud cri-
sti. Matthei. xxiij. Amen dico vobis nō
p̄teribit generatio hec donec oīa hec faciā lo-
quens de generatiōe iustoz/ q̄ cōtrariatur
illi de qua dicitur est. Amen dico vobis q̄
requirēt a generatiōe hęc omīs sanguis ab
Abel iusto. Itaq; si dñs in rex mirabiliū
creatione singulis indidit sementē fm̄ ge-
nus suū ad p̄pāgatiōis sue generationem
Si tā in lege nature/ q̄ in lege moysi stat
sacerdotalit̄ durabat vel in primogenitis/ vel
p̄ successione hereditariā filioz p̄ patribus
suis/ optinet multo amplius legē gr̄e p̄fec-
tissimā/ habere in semetipsa fecunditatē p̄
sui cōtinuatione legitima. Ad qd̄ inducit
ap̄ls ad Roma. ix. tertij p̄phete euangelici.
Esa. i. Nisi dñs exercitū reliquisset nob̄
semen quasi zodoma fuisset et quasi go-
morra siles essemus. Hoc autē qd̄ aliud de-
bet intelligi q̄ vis inſita spūalis et ars que-
dā viuifica. in vniuersuz corpore ecclēsie. p̄
quā hierarchicus ordo suus. pōt vsq; in fī-
nē subsistere. Et ex his prius infertur
q̄ ecclia vel p̄ aliū eā representans pōt insti-
tuere vel eligere vel designare summū pon-
tificem in sacra sede petri. pōt insuper mo-
dum determinare vel limitare euz tatiē vel
taliter institutiendi siue designandi/ ita q̄ nō
spectat hoc ad solum pontificem summū
alioquin ip̄o mortuo vel nolente dare legē
eligendi successorē posset ecclēsia p̄manere
iugiter sine summo pontifice qd̄ nequit fi-

eri legē stante. p̄d si quis dixerit. Podos
qui nūc obseruant p̄ electiōe summū pon-
tificis determinatos esse p̄ summos ponti-
fices. placet. Sed ecclia p̄ sensu suo vob̄el
interpretatio approbavit/ aut in defectu q̄-
lem p̄diximus. fas haberet immutare. Et
ita fas ut in dñum nullius posset. cuiuscū-
q; pontificis autoritas legē dare.

Consideratio. 7.

Auferibilis nō est sponsus ecclēsie
xps ab ecclēsia sponsa sua et filij e-
sic q̄ remaneat ecclia in sola mu-
liere. immo nec in solis mulieri-
bus oībus. immo nec in laicis solū lege stā-
te et nō facta diuinitus noua institutione.
Et oppositū. ecclēsia deficere posset in suis
gradib; et officijs hierarchicis. In suis eti-
am sacris vsq; in finē. Patet hoc p̄suppo-
nendo q̄ sacerdos a nō sacerdote et epus a
nō ep̄o neq; institui. immo nec a tota mul-
titudine laicoz aut mulierū simul congre-
gata. si p̄ casum mortui essent oēs sacerdo-
tes. Ad idē est nō facta diuinitus institutio
ne noua. q̄ spū sancto dictate et opante no-
ua p̄stari posset autoritas qualis nō dū col-
lata est. quē admodū prius q̄ de institutiōe
set sacerdotiū nouū sup̄ emū/ et alios infe-
riores gradus hierarchicos in ecclia. si du-
biū qui hoc poterit. Porro nulla cōitas e-
vniuersitas hoīm mortaliū simul p̄grega-
ta tatiē aliquē gradū nullo mōdō institui pos-
tuisset. cū p̄tate qualis in q̄libet repit q̄ sup̄
naturā existēs ip̄am sibi p̄supponit et subse-
nit quodā mō sicut forma materiā. Nec
opinor q̄ aliq; doctoz theologoz senserit
in hoc p̄te quāuis verba quedā ep̄le cuius
dā tractatus de cō alio generali videri p̄nt
aliqua liter hoc sonare. nisi benigno interp̄-
te foueant. Reducitur p̄inde q̄ nec hie-
ronymus nec aliquis aliorum vices ecclē-
siam vel apostolos sibi constituisse p̄tū
vel sup̄p̄mū eēt et p̄iceps inter eos ad sal-
ma tollendum non intelligunt hoc nisi qd̄
ecclēsia vel apostoli declarauerunt ita esse
constitutum a christo. et hoc tenendum si
videtur sup̄ hac re inter Hieronymū et ce-
teros varietas.

Cōsideratio octaua.

Aseribilis ē aut mutabilis lege
stāte q̄libet politia ciuil monar-
chica seu regalis/ vt fiat aristocra-
tica/ 7 nō sic de ecclia que in vno
monarcha supmo p̄ vnuerfuz/ fundata ē
a xpo. **C**ōst̄ deducā p̄sideratio tā a p̄ori
q̄ a posteriori deducēdo variatōes q̄ fuerit i
alijs politijs/ qz nullā aliā politia instituit
xps̄ inuabit in monarchia. 7 q̄dā mō r̄ga-
lem. nisi eccliam. **E**t oppositū sentientes d̄
ecclia. q̄. s̄. fas est cēplures papas. aut q̄ q̄-
libet ep̄s est in sua dioecesi papa. vel pastor
supremus equalis pape romano errant in
fide. 7 vnitare ecclie. p̄tra articū illū 7 in
vnā sanctā r̄. 7 si p̄riaces maneāt iudicā
di sunt heretici. sicut martinus d̄ padua et
quidā alioz. **C**onsonat ratio qz sicut ad
vnā fidē 7 ad eadē sacra obligant oēs via-
tores. Sic optet vt non eē scisma. reductio
nē finale fieri ad vnū supremū. Secus vbi
cōmunitas regitur legib⁹ solis naturalib⁹
7 traditionibus humanis/ q̄ p̄ varietate tē-
porū 7 locoz laudabilius 7 vtilius varianē
q̄ vt vno tenore ligent oēs/ quē admodū
tradit̄ Aristō. exemplificans de regula les-
bie. **Q**uo circa dicamus ex incedenti cō-
sequenter q̄ nec summus pontifex nec a-
liquis alioz oꝝ conari vt canones positi/ l̄
alietraditiōes humane obseruent vbiqz p̄
totā eccliam 7 p̄ oēs inuariatiliter natio-
nes. **O**ppositū satagere dedit forte occasio-
nem grecis discedendi a latinis dat̄ p̄terea
quotidie materiā multā. litium scrupulo-
rum grauiū/ dū equali tenore querit̄ obser-
uari lex humana siue sit illa canonica secul-
laris vel ciuilis. quemadmodū custodiri
diuinam absqz vlla variatione necesse est.
Inde venit illa xpi questio. **P**at̄ dei. ry.
Iritū fecistis mandatum dei p̄pter tradi-
tiones vestras.

Cōsideratio. 9. R

Aseribilis est vicarius sponsus
ecclesie p̄ voluntariam eius ces-
sionem aut renunciationē a pa-
patu. **F**uerat enī olim dubitatio
post renunciationē Celestini. nunquid ta-
lis renūciatio iure subsisteret. **T**um p̄pter

votū quo se papa obligat ad ecclesiā. **T**us
p̄pter desponsationē 7 matrimoniu quod
dā spirituale inter papā 7 ecclesiā. **T**um p̄-
terea quia papa diuino iure statutus est in
hoc gradu. **E**t si que sunt alie ratioēs. **O**c-
casione cuius dubitatiois facta est decretū
lis determinans affirmatiuā q̄ hoc licet.
Et ita licet q̄ ex hac humili renūciatōne
euz ceteris patribus. **C**elestinus annue-
ratus est catalogo beatorū. **S**unt autem
casus aliqui etiā p̄ iuristas expressi quādo
licitum est prelato. immo q̄nqz debuit. ce-
dere statū suo. vnus est grande scandaluz
subditorum. q̄ nō expectatur alio modo
p̄babiliter terminandū q̄ p̄ cessione. **A**li-
us casus est dum occupatio seu retentio p̄-
lature patenter vergit in detrimentuz salu-
tis proprie. **N**am quid prodest homini si
vniuersum mundū lucretur/ anime vō sue
detrimentū patiat̄. aut quā dabit homo p̄
anima sua commutationē. **A**lius casus
est vbi manifeste talis retentio ipedit ma-
ius bonum vel in prelato vel in subditis.
Multiplices essent casus in particulari
p̄ illud triplex genus. **S**ed breuitati no-
stre satis sunt ista p̄ nunc. **P**er que dissolui-
tur prima ratio q̄ fiebat de voto/ q̄ nō ob-
ligat dū vergit in detrimentū salutis/ vel cri-
tū deteriorē. **A**lterā rōnē soluit dissimilitu-
do q̄ est inter matrimoniu carnale 7 spūa-
le. h̄ p̄ueniant in multis. **D**issimilitudo est
q̄tū ad hoc q̄ in spirituali nō est sacramē-
tū/ ex quo cōsurgat indissolubilis necus ex
institutiōe diua. **Q**uē admodū de carnali ē
expressa lex. q̄ deus coniungit homo nō se-
paret/ 7 sacm hoc magnū est. **S**ico aut̄ in
xpo 7 ecclesia. **I**nquit ap̄ls. **A**c p̄inde sol-
uitur ratio tertia/ qz solus xps̄ est proprie
sponsus ecclesie. **A**lij sunt t̄nmodo vica-
ri quos per humanam designationē vel
electionē voluit institui. q̄uis officiu sit di-
uinū. et sola autoritate diuina primitus or-
dinatum.

Cōsideratio. 10. L

Aseribilis est in casibus dabilibus
vicari⁹ sp̄sus ecclie ab ipa ecclia/
7 hoc p̄ eam/ vel p̄ cōalium genera-
le representans eam/ vel per aliquos
ad hoc per eam institutos/ siue consentiat

De auferibilitate pape

ipse vicarius vel non consentiat sue cessionem. **S**umit in primis argumentum pro hac consideratione ex veritate precedentis. **N**am si vicarius sponsus potest resignare sponsum ipsi ecclesie dando ei libellum repudij. Cum sponsus et sponsa non debeant quo ad hoc impari iure censi poterit similiter repudiare sponsum tale ipsa ecclesia sponsa. dum par ratio vel potior adducit pro ipsa sponsum vel quod persistere querit eam quoniam inest vel tyrannide seu tractare/laniando eam/vel placitando bona sua dissipando. vel quod ab utriusque conatur ea in perniciem filiorum. Nullum quippe statum nullum gradum dignitatis/nul-lum ministracionis genus dedit deus nisi in edificacionem suam et utilitatem communem patet ad **Eph.** iij. et ad **Cor.** vi. **P**edit utique ad pacem eius cuius fines posuit pacem in se. **E**t hanc operatur dilectio propter quod fundavit ab apostolo ponit dilectio in qua est fundavit christus officium pastoralis. **S**i diligis me/inquit Christus Petro/pasce oves meas. **Joh.** xli. **S**ed quis non videat casus multos esse possibiles. quorum aliqui nunc tacti sunt in quibus ecclesia non edificaretur sed destrueretur non videretur sed dissiparetur non pasceretur sed depasceretur. si non cederet voluntarius vel eijceretur iniustus huius qui in vicarium sponsum ecclesie rite et canonice fuerat ordinatus. **N**ec sit cuiquam illud ammiracioni quod dicimus quasi contrariantes illi iussioni. **N**olite tangere christos meos/quomodo etiam vni singulari persone fas esset in casu violentie attentate pro papam verum contra castitatem suam vel vitam vni repellere. cum opposicione inculpate tutelae. et ita licite stabit quod tangat papam violenter. vel in mare deiciat. **Q**ur similiter in casu non liceat idem tunc ecclesie pro defensione sua. et violentie attentate cauta repressio.

Consideratio vnde ciam

Auferibilis est in casu vicarius ecclesie pro generali eo non consentiente/vel iniuste celebratum. **S**ateamur prius quod regulariter concilium generale non est celebrandum de iure etiam diuino non vocante vel approbante papa si est vnicus/nec aduersus eum allegatio legi-

tima. **S**ed regule generales bene suscipiunt exceptiones sicut in grammaticalibus ita et in moralibus/presertim ubi casus particulares incidunt modis variabiles infinitis/ad quos exceptiones ordinata est lex superior inter presaliam quam Aristoteles vocat epicheiam v. **E**t hinc. **E**t alia diuiniore quam gnomicam appellat in **vj. Ethicor.** **N**ec autem lex semper habet locum in interpretatione legum aliarum particularium ubi deficere cernit ratio et finis institutionis ipsarum. finis autem legum omnium nedum humanarum sed diuinarum est dilectio. que vnitatem operatur. **S**it ergo casus ubi legis alicuius observatio dissiparet vnitatem. et obesset publice salutem. **Q**uoniam utans diceret ea tenere oportere. **N**am mirum nec sibi ipsi quisquam vellet hoc fieri. quanto minus tota communitas rationabiliter hoc fugiet. **Q**uod si quis interrogaret qua autoritate fulcitur vel vteretur huiusmodi concilium acephalum videtur sine papa? **R**espondendum quod autoritate christi capitis sui et indefectibilis sponsum autoritate preterea legum suarum tam diuine quam naturalis. que hanc licentiam/vel necessitatem/vel manifeste charitati. vel religiosi pietati concedunt. **P**ro quo facit textus **Matth.** ij. **B**e excaucatione discipulorum vellentium spicas in sabbato pro lege necessitatis confirmat exemplo **David** qui comedit panes propositionis.

Consideratio. 12.

Auferibilis est in casu vicarius sponsum ecclesie/per ecclesiam vel concilium generale nedum concilium. aut dictatur/vel denunciatum. sed autoritative iudicialiter atque iudice. **P**resupponamus quod iurisdictio ista est quod iuris dictio seu potestas vel iurisdictio et facultas propinqua dicendi ius. **E**t solum restringi ad coactiuam iurisdictioem que fertur vel dicitur in alterum etiam inuitum. **S**equitur prius ex hac descriptione. considerationis veritas. quomodo ecclesia seu concilium huius in casu facultate propinqua vel autoritate seu potestatem dicendi ius. etiam in alterum quod in papa fuit rite susceptus et electus. **N**olumus tamen impugnare quoniam summus pontifex habeat potestatem regium et autoritatem

respectu omnium hominum. Quam Christus
 voluit et cognouit expediens sibi dare pro
 exercendo eam. Non pro se tantummodo
 sed magis ad utilitatem ecclesie. qualem au-
 toritatem ecclesie non habet totum ecclesie residu-
 um. nisi unitate quodammodo vel electio-
 nis. Ex ista diuisione verum est quod clauis dante
 sunt nedum vni sed unitati. Ex hoc enim non habet
 quod ecclesia tota vel consilium. absente papa
 presertim suo demento non possit autori-
 tatiuam iurisdictionem exercere. sicut lex quod
 dam diuina et inderiabilis ad reducendum
 ipsum vel corrigendum vel copescendum. Ne-
 nocet ipse nedum ecclesie sed sibi et tan-
 quod irreneticus. vel ut pessima malarum pas-
 sionum ebrietate seductus. sicut enim tradit
 Aristoteli. v. politice. quod ad communitatem to-
 tam spectat principis vel correctio / vel tota
 lis deservitio. si inderiabilis pferueret. et hec
 prae inanseribilis vel inabdicabilis est a com-
 munitate libera. que de rebus suis facere potest
 ad libidinem. nec per appropriationem vel aliquam
 legem potest suspendi. quatenus magis hoc habe-
 bit ecclesia. Iudicabat olim petrus per dis-
 simulationem paulus ei restitit in faciem. ad
 Gal. ii. Introducebat Petrus rex nona
 in ecclesia dei. ad centurionem gentilem intra-
 uit Alcuus. xj. subortu est murmur in eccle-
 sia ita ut compulsi sit Petrus doctrinas
 insequi quas tradidit scriptis. vt. s. paratus
 esset coram tota ecclesia rationes reddere de ea
 que in ipso erat fide et spe. alioquin non sibi
 credidisset ecclesia. Quanto fortius et ratio-
 nabilius. possunt duo contendentes. diffama-
 ti apud bonos et graues de scismate de pi-
 nio. de heresis suspicionem compelli rationes
 reddere si se cognouerint innocentes. Sic si
 machus. sic batus. Marcellus. sic ipse Gre-
 gorius. sic alij plures iudicium subire. con-
 aliq. nequaquam er humili de descendo. sicut fingunt
 aliqui. sed ex debito et obligatione. quorum
 multos quod consilium non reperit iustos de cri-
 mine reliquit causam eorum examini iudicis
 dei terminanda.

Cōsideratio. 13.

Aseribilis non est vicarius spon-
 sus ecclesie per ecclesiam aut consilium
 generale. quo ad ea que sunt ordi-
 nis sacri cuiuscumque quoniam semper re-

maneat vel sacerdos vel episcopus. si in ta-
 lem fuerit aliquando consecratus. Simili-
 ter etiam de papatu. si diceret ordinem a sa-
 cerdotio vel episcopatu distinctum. **Q**u-
 dum tempore beati Cypriani martiris in af-
 frica dum sanctus Cornelius papatus rome
 gerebat. fuit error multorum. etiam magno-
 rum quod scismatici et heretici excommunica-
 ti et symoniaci deiciebant ab omni gradu
 et dignitate et ordine. ita quod non remanebant
 sacerdotes nec episcopi retinebant episco-
 palem gradum. nec diaconi diaconatum. **E**t
 ita de similibus. Immo versus ad hoc deu-
 tum est ut diceret ab eis quod tales nullo modo
 valebant baptizare sed baptizabant hiis
 baptizauerant. Similiter nec consecrabant
 nec ordinabant quin totum postea diceret
 iterandum Introducebant per seipsum mul-
 tos passus scripturarum ut illud. **B**enedi-
 cam benedictionibus vestris etc. **A**ffirma-
 bant denique quod tales spiritum sanctum dare non
 poterant que utique non habebant. **N**otata
 sunt hec in decretis causa prima et in quar-
 to synodum distinctum. xxv. et di. xij. vbi magister
 non tenet. licet loquatur magis recitatio quod
 determinatio. **I**llustrissimus vero doctor
 Augustinus post Cyprianum materia hac
 declarauit conformiter ad concilia genera-
 lia. ante eum et post celebrata. et hunc inse-
 cuti sunt doctores theologi dicentes quod ea
 que sunt ordinis. stabilia sunt et indelabilia
 propterea. dicunt hi impium characteres que
 appellant indelibilem et non iterabilem.

Atamen per concordantiam diuersarum sen-
 tentiarum in hac parte. proficit duplex distin-
 ctio. **E**piscopus itaque hereticus et degrada-
 tus ab ecclesia aut interdicit dare et facere con-
 formiter ad intentiones ecclesie. vel baptizate
 vel consecrat vel ordinat vel confirmat materi-
 am in seipso et formam debitas obseruat. **A**ut
 deficit in aliquo istorum. **I**ntentione. scilicet corrup-
 ta et erronea vel in materia vel in forma. **S**e-
 cundum hanc distinctionem procedunt multe
 auctoritates sanctorum. quorum alij dicentes
 quod sacerdotes heretici nihil agant. **I**ntelli-
 gunt de his qui secundo modo deficiunt. qua-
 les erant plurimi hereticorum et arriani et
 errantes in ipsa substantia sacramentorum
Alij dicentes oppositum sicut Augustinus et
 ecclesia de prioribus intelligunt. **R**ursus alia

De aufferibilitate pape

est distinctio d' efficaciam sacrorum collatorum ab indignis sacerdotibus, et ab hereticis. **N**az q' talia sunt efficaciam pot' intelligi vel quo ad utilitatem vel quo ad veritatem. Si primo modo illa dicuntur esse nulla, quia neque profuerunt facientibus neque scienter recipientibus, sed obstant potius. Si secundo modo, scilicet per se, rationes hereticorum sacerdotum efficaciam habere et veritatem fatendum est. **T**andem ex hac consideratione cum suis probationibus que latiori deductione ponunt ab autoribus, sequitur quod durante presenti scismate non oportet dubitare quin utrobique fuerint consecrati et sint veri episcopi et sacerdos per mutuanam successionem usque in presentem. **N**ec est difficultas in collatione sacramentorum nisi de sacramento penitentiae in quo iurisdictio quedam requiritur, quam non habent heretici et scismatici vel excommunicati sacerdotes. **S**ed hec difficultas redundat similiter in illos qui ante scisma fuerunt ordinati, et secundum estimationem illorum, qui indicarent hanc vel illam partem esse scismaticam, et ex consequenti non habere sacerdotes nisi excommunicatos et suspensos. **E**t ita vanum est forte scandalo sum gloriam quod presbyteralis vel episcopalis ordinatio suscepta fuerint ante scisma presentem, potiusque hoc tunc. **S**i per hoc velint huiusmodi gloriam antea vocare se veris esse sacerdotes et episcopos qui posteriores. **S**i velint propterea dicere sicut aliqui dixerunt, et scripserunt temporibus istis quod vera sacramenta et veri sacerdotes et veri episcopi et verum corpus christi et verum baptismus cum sibi non sunt in hac parte obedientie vel in illa.

Consideratio. 14.

Aufferibilis est vicarius sponsus ecclesie, per ipsam ecclesiam, aut generaliter concilium quo ad executionem licitam eorum omnium que potestate ordinis respiciunt, id est quod non licite talia agerent. **B**ata quippe est papalis potestas ipsi ecclesie, et sua est, sicut est ipsius pape, quod quis alio et alio modo. **S**ua est inquam et pape ad edificationem ecclesie, non ad destructionem. **P**otest ergo usus talis potestatis tolli, vel suspendi per ecclesiam ab eo qui vellet ut manifeste in positione ecclesie aut membrorum suorum tali dignitate vni et si potestas originis sit

immediate a deo, sit etiam in delibilibus, tamen usus ipsius multum dependet ab ecclesia et a rectoribus suis qui vices eius exequentur. **E**t hic fundabilis est possibilitas subtractionis vel suspensionis obedientie ab aliquo in papa rite electo. **N**am quod obedientia tali profertur est preceptum affirmatiuum, quod non obligat per se, nec in penam ecclesie. **S**i videtur ergo ecclesia quod prestare nunc obedientiam pape in administratione ordinum, sacrorum et similium fieret ecclesie peniosius, et pape in instrumentum malicie, cur non suspendere potest huiusmodi obedientiam, quod si nullum inobediendo cadat periculum. **H**ec autem subtractio obedientie magis adhibere fundabilis est in his que sunt temporalis administrationis. **S**ed utrum hec obedientie subtractio vel suspensio valeat per alium quam per ecclesiam vel generale concilium forte videretur respondendum negative. **P**resentim si fiat primo de subtractione generali et autoritativa, et que ligat omnes de ecclesia in hoc stare. **S**ecus est de subtractione particulari, quo ad hos vel illos, que non fertur autoritative, sed vel doctrinaliter et innuatine vel necessitate quadam inductione. **S**ubebit (Exempli gratia) summus pontifex contra theologos ex parte quod fideles credant spiritum sanctum non procedere a patre et filio, dicimus quod theologorum erit doctrinaliter resistere, et dicere quod sibi non obediatur. **S**ubebit alter summus pontifex quod fastet regnum francie igne et gladio, dicimus quod regis erit resistere et iubere quod ei non obediatur sed resistatur, hoc est fas est agere cuiusque in quem vim illicitam vel let inferre etiam verus papa. **N**on est par inqueratur vixi convenientibus, et congruis, aut etiam per eius iram aut quod ecclesia nequaquam congreget ne forte ipsum excuset. **D**icimus quod omnium catholicorum erit resistere et non obedire. **Q**uod si sit aliquis qui totam presentem suam, et papalem dignitatem, conuere velit in instrumentum nequicie, et destructionis aliquid cuius partis ecclesie in temporalibus vel spiritualibus, nec pateat sufficiens remedium aliud nisi subducendo se ab obedientia talis potestatis sentientis, et seipsa abutentis, et hoc ad tempus, vel quousque ecclesia vel concilium prouiderit, hoc fas erit, dum tamen illud agere pia quedam impellat necessitas, non licet

bido. seu cupiditas assumendi improbe ve
lamen malicie libertate. fratremur em duo
illa nullo mo obere fieri. nisi manifesti cau
sis vigentibus ne in toto corpe ecclie dete
rior: 2 generalior scissura fiat: 7 inducat. du
picularia membra p seculu: no obedire. si
cut notat Aristo. in poll. pessimu ce co sue
scere no obedire p napi siue regi. Quanto
magis erronea 7 danada est assertio q licet
vnicuiq subditoz. mor vt aliqs est tyran
nus ipm vijs oibus fraudulentis 7 dolosis
sine quantis antoutate vel declarato e iudi
ciana morti tradere. psertim si addat hec as
serio q tyrannus ille ois est q no pect ad vti
litate subditoz sed de hac re alibi. d qua vi
derint assertores.

Consideratio. 14. P

Aferibilis est vicarius sponsus
ecclie p eccliam. aut generale co
cilium ppetuo vel ad tps. quo ad
ea oia que sunt iurisdictionis. sa
tis indirecte deductio consideratiois istius
patet ex pcedenti. Na pnt ab aliquo rite in
papa electo tolli ta de iure q d facto subdi
ti in quos debet iurisdictione exercere. Et
ita p indirectum iurisdictione non subsistit.

Atru vo directe 7 absolute possit omnis
potestas iurisdictionis a papa rite electo re
moneri. possit ee duplex imaginatio q ad
aliquas iurisdictiones qualis est iurisdictione
respicens sacramentalem absolutiones q
alterius est ronis q alie respicientes foruz
externus. Hec em iurisdictione bz confes
sor: pape sup ipm. cui tm no possit comuni
can iurisdictione in foro exteriore supra papa
vt q eum possit excommunicare. Hanc in
sup iurisdictionem habet in casu necessita
tis omnis sacerdos apud peccatore sibi vo
lentes cofiteri. Sicerent ergo aliqui de hac
spirituali iurisdictione sicut d potestate or
dimis. q licet ip auferibilis sit in se 7 in sua
essentia. tm est suus vsus impedibilis mo
dis factis. Sicut etia impediu se scismati
ca 7 heretica pfalli ab ecclia ne quisq eis nisi i
casu necessitatis debeat cofiteri. Dicent
alij q talis iurisdictione no soluz impedit in
suo vsu sed etia tollitur ministerio ecclie.
7 plati supioris du degradat hereticus ali
quis platus vel sacerdos. et hoc q conde.

scendit deus tollere ab illo sacerdote pate
diuinitus sibi collata p ministeriu tglis. ta
q p causam sine qua no sicut imaginatur
doctores multi d potentia collata sacramen
tis respectu gre qua figurat. no em attingit
illa virtus actiua sacramentorum substan
tia gratie. sed tamē sunt causa sine qua no
talis gra nequa q crearet. Sicut p terea di
cimus de infusione aie in embrione dispo
situm. Et magis ad ppositu de recessu ame
me a corpe p inductionem em discouenientes
qualitatu. pntim si imaginemur q anima
sicut creabat prius ita nu cannihilaret con
sequenter ad has dispositiones vl ad alias

Ael exemplificemus de annihilatioe gra
tie p peccatum mortale. **A**d ueritatem ta
men in hac materia q optet nos co cedere
cosequenter ad premissa 7 ad factum Cele
stini qui cessit papatu. q papatus non di
cat ordine sup sacerdotium vel episcopatu
qd insup no dicat iurisdictionem in abdi
cabilem humana voluntate supra episco
patum. Alioquin tunc temporis remansis
sent duo habentes papale dignitatem aut
talem que fuisset supior ad episcopales vel
archiepiscopales. Optet vt videt cosequen
ter dicere q mortuo vel cedente bonifacio
qui in locum celestini successit tpe Celestini
potuerat assumi in papatu sine noua
alicuius ordinis / vel potestatis iuridice ef
fentialis 7 in abdicabilis collatione. quem
admodu dicimus de epali dignitate / i his
q fuerunt degradati vel deieci. q iteru pos
sunt restitui nulla psecratione noua facta.

Ade aut p sidera tiones psciunt studiosis /
ad cognoscendu magis 7 magis quid di
cat vel imporet / 7 quid no papalis digni
tas. 7 qualis pot exercere iudiciu ecclie cir
ca papa. **P**otet Bonauentura in di. xlv.
quarti vbi querit si epas sit ordo supra sa
cerdotiu. 7 ponit q neq epatus neq papa
tus dic nisi plenitudine aliqua vel dignita
te in ordine 7 ordine nouu nullu addit.

Consideratio. 16. Q

Aferibilis e vicari' sponsus ecclie
p eccliam aut generale concilium vt
dcau e / 7 tu hoc enenit pbabile
e q magi fiat destituitue 7 iuridice q solu
declaratiue seu dictatiue seu consiliatiue.

De auferibilitate pape

Fuerunt due opinioniones vt alias tãgeba-
tur de destitutiõne pape. **U**na ponit q̃ pa-
pa dñi labit in heresim. iã dñatus est. 7 eo
facto p̃ deũ depositus. 7 pdidit iure dño pa-
pale dignitatẽ sine hec heresis sit secreta vt
ampliant aliq̃. sine sit manifesta. vt placz a
lijs loq̃ restrictius. **C**redũt aliq̃ q̃ nullus
rite in papã electus reddit̃ p̃ aliq̃d crimen
eo facto depositus lz bñ sit deponendus. 7
manet talis rite electus sp̃ papa vsq̃ ad finem
depositiõis latã 7 eũ. p̃ eccliam vel genera-
le conciliũ. aut nisi cesserit spõte sua. quẽ ad-
modũ in alijs ep̃atibus 7 dignitatibus mi-
noribus dicit̃ eẽ certũ. ita q̃ resolutio fina-
lis huius opinionis quã nũc dicim⁹ pbabi-
lem. stat in hoc q̃ sicut nullus efficit̃ papa
lege stante nisi fieret noua revelatiõ vt mi-
raculosa institutiõ. nullus in quã talis rite
efficit̃ papa nisi p̃ legitimã electionem do-
minorũ cardinaliũ. aut aliorũ q̃bus hec po-
testas collata fuerit p̃ eccliam. aut p̃ genera-
le conciliũ. sic nullus talis rite electus delimit esse
papa. nisi p̃ destitutiõnẽ legitimã factã ab
ecclia. vel concilio vel alijs quibus voluerit
p̃ferre ecclia. vel conciliũ hmoi p̃tatem. qua
lis nondum collata esse reperitur. **P**roba-
bilitas huius opinionis fundata est. alias i a-
lio opusculo. **E**t nũc breuiter repetam⁹ di-
centes aliqua. **P**rimo q̃ status hierar-
chicus in ecclia debet esse certus 7 constans. da
oppositũ. **I**am ecclia nõ fuisse sufficien-
ter instituta. q̃ subditi remanerent sp̃ expo-
siti discimini peccati mortalis inobedi-
do vel non obediendo suis superioribus cũ
nõ possit eis p̃stare sufficiẽter q̃n superiores
ius pdidissent in p̃sidente. vel ip̃m retine-
rent. **A**c p̃inde dicimus p̃sequẽtẽ q̃ ti-
tulus ecclesiasticẽ dignitatis vel autontatis
nõ est fundatus in sola sanctitate quemad-
modũ dixerunt heretici qui nominabatur
paup̃eres de lugduno. et alij similes. sicut
dedicit Bonanẽtura in distictis. c. 4. quarta
Alioquin nihil esset certũ in actibus hierar-
chicis. **S**icut nemo scit an odio vel amore
dignus sit. **E**t eadẽ radice pateat q̃ per
sciam vel reprobationẽ eternã. nõ datur vel
aufert̃ p̃ se titulus ecclesiasticẽ dignitatis.
Nã iudas p̃scitus fuit ap̃s. 7 multi p̃des-
tinati carent tale dignitate. **S**equit̃ ampli-
us q̃ titulus ecclesiasticẽ dignitatis nõ est

fundatus in donis gratuitis latentibus in
anima. q̃ de illis cõstare nõ pot̃ subditi
si forte p̃ revelationẽ. 7 p̃sertim si sint dona
que statim habita statim pdi possũt. q̃d di-
citur p̃pter caracteres idelibiles. postq̃ sel-
habiti sunt. 7 de quibus p̃supposita fidẽ p̃
haberi sufficiens certitudo. dũ aliquis rite
suscipit sacramenta imprimẽtia tale car-
acteres. **A**ddamus rursus q̃ sicut in-
iustus homo sine charitate 7 in peccato
mortali potest iuste dominari t̃p̃aliter 7 e-
ter̃ vel princeps in suo titulo. **S**ic etias pot̃
esse ep̃s. vel sacerdos. **E**t hoc sequit̃ ex pri-
oribus cõtra imaginatiõnẽ aliquorũ nostrorũ
temporibus in anglia. et alibi. qui posuerunt
omne dominiũ 7 omne dignitatẽ fundari
in iusticia charitatis et q̃ sine ea nihil pot̃
esse iustũ neq̃ iuste fieri neq̃ possiden. q̃d
vtriq̃ repugnat assertiõnibus sacre scriptu-
re in locis plurimis in q̃bus idolatre 7 pe-
simi homines 7 reprobis appellãt̃ reges. vt
saul. **C**yrus 7 **A**chas. **A**nder chustus do-
cuit q̃ p̃bariseis 7 reprobis daret̃ obedi-
tia in doctrina eorũ dñm ait. **S**upra cathedram
moysi sederunt scribe 7 p̃barisei que
dicunt facite 7c. **V**icamus consequẽter
q̃ dignitates ecclesiasticẽ nõ fundant̃ in fi-
de interiori neq̃ in spe sc̃ta. neq̃ in charita-
te. patet ex eisdẽ fundamentis. **A**c p̃inde
de sequẽtẽ vltimus q̃ deficiente fide in aliq̃
plato nõ est cõsequens vt mor pdiderit pa-
storale dignitatẽ q̃ nec hõs eẽ necessariũ eĩ
fundamentũ. **P**atet amplius q̃ canones
sacre scripture. ac summorũ pontificũ dicen-
tes hereticos esse vitandos tanq̃ ethnicos
7 anathematizatos. verum dicuntur cõ-
stat eos tales esse. 7 maxime p̃ sententiã in-
dicariã. aut p̃nã cõfessionẽ. aut facti cui
dentiam. **N**ihilominus q̃ tales sint eo fa-
cto depositi a dignitatibus. 7 q̃ eas pdide-
runt sine destitutiõne non habet̃ ex eisdẽ ca-
nonibus. **A**ut si aliqui canones viderent̃
hoc sonare de notarijs 7 manifestis hereti-
cis. qui sunt eo facto depositi intelligi pos-
set q̃ contra tales nõ requirit̃ processus iu-
ridicus. ordinatis ad degradandũ eos p̃
sententiam diffinitivã. sicut in oculis 7 in
confessatis operet̃. **V**icamus ergo p̃ dñi
dentes pbabiliter q̃ sicut humana electio
dat ius 7 titulũ ad papale dignitatẽ si bo-

mo sit capax huius electionis. atq; digni-
tatis. 7 si sit viator baptisatus. sit p huma-
nam desertionem p dicit illa p sidentia 7 non
aliter. eo inuito sine sit hereticus sine sit scis-
maticus. **E**t dicitur opponit q; hereticus
no pot esse membr ecclesie q; totominus sit
esse caput eius vel vicarius suus. aut spō-
sus multa in hanc hiam. **R**ndet q; hec
rō v' filis si bñ ppendat/ oino fuit illa que
fundavit oēs errores de quibus p tātū est
q; solus iustus iuste dicit. vel est sacerdos
vel cōsecrat. 7 ita de silibus. **N**otemus
ergo sine p ceflu longiori/ q; multe sunt cō-
neriones mēbrōrū in corpe mystico ecclie
sicut diuerse sunt in eodem corpe vnitates
Una est em vnitās charitatis. Et ita so-
li habētes charitatē dicunt vere mēbra ec-
clesie. Alij q; tum cunq; fideles sunt. vel vt
p fāsa vel vt anida. 7 emortua mēbra. imo
sunt p ditores dñi sui. nec de familia eius.
hoc modo dicit pnt. nec sunt digni pane/ q;
vescunt. **A**lia est vnitās in domo natu-
re. sicut oēs hoies/ pnectunt in intellectu
et in rōne. **A**lia est vnitās in siti picipa-
tione sacrorum. 7 psertim in vnitāte bap-
tismatis in q; caracter imprimi in qua vni-
tate pnectunt oīs qui baptismā nte susce-
perunt. etiā vbi fidē actualē. vel habitualē.
p didissent. Et hec vno videtur absolute
sufficere ad hoc/ q; aliquis rite in papā ele-
ctus/ maneat caput ecclesie quousq; fuerit
p sinitiam diffinitivā depositus. **N**olo tñ
p pterea dicere q; semp sit obediendus tali
heretico/ vel nō sibi resistendū aut q; sit ap-
pellatione papalis dignitatis honorandus
Un in casu sicut iam tactū est possz papa
verus manens papa licite etiā ligari vel in
carcerari. vel in mari demergi quanto ma-
gis possit obedientia sibi. vel reuerentialis
noiatio denegari.

Consideratio 17

Aferibilis nō est vicari⁹ spō-
sus ecclesie nite prius electus. **S**
quin possz creare veros sacerdo-
tes/ 7 epōs. et alia facere q; ordi-
nem suū respiciūt in tali plenitudine rece-
ptum. ab sq; hoc q; iterari debeant ea q; se-
cisset/ q; valida sunt iure diuino q; nūis pec-
cabit ipse cum pncipibus suis si hoc attē-

ptauerit. **C**onsilr ea q; iurisdictionē pu-
ram respiciūt. illa pnt dicit valida q; egenē
talis q; dicit toleratur ab ecclesia. 7 hoc iure
seu approbatōe totius ecclesie. vel pceden-
tium pontificū. 7 concilioꝝ generaliu in-
stitutiōe. psertim nisi aliunde ex culpa sub-
ditorū talia reddita fuerunt inuvalida. q; p-
ticipāt in crimine. **R**ndet hec cōsidera-
tio multis dubitatioibus q; potuerūt oriri
durante hoc pestifero scismate. tam in col-
lationibus ordinū. q; in depēdentibus et
collatōibus bñficiōrū 7 silibus. vbi facilis
se expedit opinio quā pbabili mō posui-
mus in pcedēti cōsideratiōe circa obiecta.
Aultū pdest insup eadem p sideratio ad
celeritōē 7 expeditiōē terminationem scis-
matis p viā cessionis ommissa qualibet dis-
cussione faciēda.

Consideratio 18

Aferibilis est vicarius sponsus
ecclesie tanq; hereticus aut scis-
maticus etiā vbi in casu ipse nō
est veraciter et mentaliter talis.
Assignemus summariē casus aliq; cir-
ca psonas alias qui sūt pnt in papā cades-
re. **P**uos inuenimus in iuribus expressos
Unus est dum aliquis sustinet excoīca-
tione ultra annū 7 citat sup materia fidei
nec rēdet. **A**lius dum citatus corā iudi-
ce renuit p stare iuramentū. **T**alis aliquis
poterit manere semp verus fidelis attē ip-
se tanq; hereticus iuris p sūptōe dānabit
Tercius assignat casus/ si timore mor-
tis vel alia passione motus quis vocaliter
negat ea q; sunt fidei. nec possit aut velit suf-
ficienter se purgare. **Q**uartus casus vbi
actus hereticos. aut idolatricos. habebit
tur p sūptio vehemēs cōtra aliquē. 7 ta-
lis nec poterit aut velit sufficienter se purga-
re. **P**icunt aut actus hereticos vel idola-
tricos. qui sunt cōtrarij vel oppositi actibus
quibus solet fieri p fessio fidei 7 religionis
xpianē 7 cultus diuini. sicut est genu flexio
corā sacro altaris/ 7 ingressus tēpli. 7 silia.
Et in hoc multum valet vsus hoīm. sicut
lia signa. vel talia accipientū. **C**ū si quis
exhibet talia in honore machometi v' ido-
lorū. aut si oppositis factis detestaretur sa-
cramentis altaris. 7 templum dei. 7 sacras

De auferibilitate pape

imagines / et filia faceret. haberi deberet de heresi et idolatria suspectus. et hoc vel vehementer vel graniter. vel leuiter sicut quod plures eam suspicionem aggrauantes et pauciores releuantes concurrerent. Et hic esset longus sermo de modo accusatois talium coram inquisitore. quoniam scilicet et quoniam non veniunt iudicialiter in materia fidei vel idolatrie tractandi.

Casus quintus inuenit. vbi quis per falsos testes accusat. atque convincit fuisse re lapsus in hereses iam damnatas. Ille plane damnabitur et iusto damnabitur per ecclesiam quam non indicat de occultis. sed de allegatis et probatis per scripturam. **S**extus casus incidens cum quarto vbi quis etiam leui suspitione notatus de fide. vocatus fuerit ad iudicium. et venire neglexerit seu contempserit. aut forte non potuerit. de qua tamen impotentia fidei facere non valebit. Cum enim summus pontifex iuxta probata prius. possit tam doctrinaliter quam iudicialiter de iudiciis defendi et accusari coram concilio generali in materia fidei et cultus diuini non repugnat casus istos et similes in ipso posse regni. qui circumdatus est infirmitate. sicut dicit apostolus. **E**xperientie voce loquens.

Consideratio 19

Auferibilis est vicarius sponsus ecclesie per ecclesiam etiam sine culpa sua. quoniam non sine causa.

Langamus sicut casus aliquos. **T**ibi coram tota ecclesia vel concilio generali proponere. et probare per testes. quod papa qui forte est detentus inter saracenos iam obiit. et cum ecclesia iam non possit commode diutius remanere sine papa. videtur omnino quoniam in hoc casu concilio potest creare nouum papam et cum non possint esse duo filii. videtur quod primus erit destitutus per concilio. **P**ossit etiam destitui. vbi constaret de vita. si de eo ablata esset spes omnia redandi. **A**lter casus est vbi quis rite electus in papam efficeret adeo inutilis. propter indispositionem corpalem ac propter carentiam perpetuam usus rationis. quod per concilio iam per eum congregatum dum sane mentis erat expediret aliter prouideri de summo pontifice. **A**lter casus est vbi post electionem canonicam alicuius in papam per cardinales. ipsi cardinales omnes moderentur prout possent electionem suam canonicam publicare. constat quod ecclesia

non tenet hunc crepe per papam. et ita posset ad electionem alterius procedere. **A**lter casus filius stat cum prioribus. vbi nullo modo cardinales etiam viucentes possent facere fidei sufficientem de electione canonica facta circa vnum. qualis casus videtur esse et fuisse in scismate presertim si bene consideretur. **E**t idem circumstantia eius multum infirmat processum habitos contra illos. contententes et aduersus cardinales.

Alter casus propter eodem errorem aut estimationem subditorum aut ipsorum malitiam generalis de quibus non est presumendum quod veniunt debent obedientiam prestare tali qui fuit in papam rite electus. tamen alteri non vult eligendo pati sunt. ut forte si greci vellet ad unitatem ecclesie redire. dummodo tollerent papam iam existens et nouum rite canonicam crearetur. **C**onfirmat hoc imaginatio casus illius iuxta positionem Innocentii et aliorum iuristarum. qui dicunt hominem esse presertim in religione. posse uxorem ducere per saluationem magne gentis aut ad fidem conuersionem. **C**ur non sicut per aliquo tanto bono posset rite electus. per ecclesiam aut concilio generale destitui bono zelo et integra charitate.

Casus alter sextus est vbi per iuramentum et votum aliquis in papam rite electus seipsum ad cessionem obligasset sed differret hoc adimplere. in scandalum populum purantium et tali facto pape / quod neque iuramentum suis obligantur / neque votum / qualem casum habere videmur in manibus. **E**tenim et si casus notati in hac et precedenti consideratione vir aut nunquam visus fuerint / nihilominus et pedes est tangeri ad inquisitionem solidioris veritatis et ad consultationem illorum qui iniuriis suis scriptis omnia periculum et sufficienter arbitrant esse de causa.

Consideratio 20

Auferibilis non est usque ad consummationem seculi vicarius sponsus ecclesie / quin aliquis certus / et vnicus prescribitur / et hoc lege stante / et per supposita mundi duracione longissima. **E**t est oppositum tunc ecclesia maneret imperfecta usque ad consummationem seculi nec suorum gauderet integritate membrorum et presertim membri principalis. **Q**uo circa concludamus sub quadruplici corollario modo

rali cōformiter ad p̄dicta ⁊ ad alias cōside
 ratōnes alibi notatas sup eadem materia
¶ Et dicimus primo q̄ hi repugnant or
 dinationi x̄pi ⁊ sp̄ū sancto rebelles sunt / q̄
 p̄ntis scismatis terminacionez impediunt
 modis talibus q̄s sciūt aut scire debēt / ad
 pacē p̄tinus reducendā / eē vel iniuriles vel
 nocuos / si querat̄ fieri pax p̄ reductionē
 vniū obediētie ad alterā / vel p̄ vim arma
 tam vel p̄ dispositionē iuris que non sunt
 p̄babiliter et salubriter expectanda. **¶** Nec
 sufficit dicere / habemus papā x̄pm / sufficit
 vt credamus in eū / naz talis vniū ad x̄pm
 et si sit necessaria / non t̄m vsq̄quaq̄ sufficit
 vt in ea stemus nō p̄ curādo quātū in no
 bis est vniōē alterā ad vniū vicariū suū
 in terris / de q̄ cōstat ecclesie. **¶** Ad dimus
 p̄nr p̄ scdo corollario / q̄ hi fallūt ⁊ fallunt
 qui p̄pter affectiōē qualēcūq̄ cōmodi
 vel honoris / vel amicitie circa alterū p̄ten
 dentiū / tenderēt impedire suā cōfessionē pro
 impletōe iuramentorū ⁊ vtorū suorum ⁊
 pacis datione / si nollent suā dēfectionē vbi
 hoc agere rennerēt / imo p̄sus quāto ma
 gis aliq̄s fuerit amicus tanto amplius oꝝ
 hoc q̄rere vt eoz sp̄ūs saluē fiat / ⁊ vt pateat
 oib⁹ q̄ nō zelo malo zelati sunt eos aliq̄n /
 sed zelo charitatis / lz forte vel error / vel de
 ceptio in iudicio p̄ticulariū agendorū in
 tenuire poterit. **¶** Dicimus p̄terea p̄ ter
 cio corollario q̄ hi nuntii dei et sp̄ūs sancti
 (sicut credendū est) inspiratiōe tracti fue
 runt / qui ad cōuocatiōē sacri concilij p̄
 sis celebrādi dederūt operā ⁊ p̄mptitudi
 nem p̄stiterūt / p̄stant ⁊ p̄stabit. Ille oran
 do ille exhortādo / hic p̄tegedo / ille cōpen
 do / ⁊ ita de singulis. **¶** Impeditores si qui es
 sent numerādi sunt inter illos de quibus
 nunc cogitamus / qui rei sunt detrimētōrū
 oīm tam tp̄aliū q̄ sp̄ūaliū / ex hoc scismate
 horēdo nascentiū qualia vix suffecerit tra
 ctatus grandis vel summatim enarrare. **¶** Nā
 quōd patris eēt audire ecclesiā / qui suā p̄gre
 gationē vel nollit dānabiliter / vel dānabi
 lins impediret. **¶** Hanc cōuocatiōē p̄ fina
 li scuto sue p̄tēctōis ad deum / quesitū in
 morte rex francie Karolus quintus. **¶** Ad
 hanc eē debet finalis resolutio oīm qui de
 scismate nolunt increpari apud deū / imo
 ad h̄c tēdit neutralitas accepta si b̄n capiat̄

¶ Dicamus ad extremū p̄ quarto corolla
 rio q̄ hi qui sacri conciliū p̄isanū consti
 tuerant / sufficientē habeant auctoritatem
 dei cōdendi duos cōtendentes / aut suos cō
 plures / si noluerint parere dicitatis per hoc
 concilium / in cessione faciēda realiter et de
 facto ⁊ cito ⁊ alijs requisitis / poterūtq̄ p̄
 cedere ad electionē vniū terciū vicariū que
 tercius ⁊ indubitatus ab ecclesia poterit ⁊
 debeat reputari. **¶** Etia vbi nō oēs obedire
 velle sic electo / q̄s t̄m non est indebite p̄su
 mendum. **¶** Ecce ergo viginti considera
 tiones quodā ordine geometrico se sequē
 tes. **¶** Que iunctis alijs sedecim in quarum
 qualibet initū est vnitās ecclesiastica. **¶** Ad
 ditis quoq̄ alijs quatuor dudum tarasco
 ne p̄dicatis / reddunt̄ xl. considerationes.
¶ Et he qualem possint afferre studiosiori
 bus cognitōis materiam sit eorum iudic
 ium qui viderint. **¶** Postulemus tandē
 vt inausferibilis sponsus ecclesie x̄ps vica
 rium certum ⁊ vnicum nobis instimat / ad
 gloriam nominis sui ⁊ nostram oīm salu
 tem / p̄stante eodem qui est b̄ndictus in se
 cula seculorū Amen.

¶ Sedecim considerationes quarum hic
 mentionem fecit / paulo post subsequēt.
¶ 4. **¶** Quatuor alie in sermone tarasco
 ne p̄dicato / qui incipit / Apparuit gratia
 dei ⁊c. etiā subiungēt. 6. **¶** Ad

Sententia magistri

Johannis de Gerson de modo habendi
 se tempore scismatis.

A tollendam quorūdam in presenti scisma
 te pertinaciam in probita
 temq̄ nimiam specialiter
 in patria zflandrensi / si pro
 meritū aut falsis assertiōib⁹
 suis certissima ⁊ p̄niciosissima scismata for
 mā ⁊ fraternā violāt charitatē. **¶** Dum ho
 mines ab obedientia debita suorum supe
 riorum auertunt. **¶** Dum postremo pro in
 stabili sua opinione / et humana traditō
 nem / legem dei sanctam ⁊ stabilem deeres
 re / contemnere et violare compellunt. **¶** Si
 gnus duxi q̄dā fundamētalia p̄ me posita